

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ
КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА ІСТОРІЇ ПЕДАГОГІКИ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПЕДАГОГІЧНА ІННОВАТИКА

спеціальність 013 «Початкова освіта»

освітньо-кваліфікаційний рівень «Спеціаліст»

Київ - 2016

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
 КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРИНЧЕНКА
 ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ
 КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА ІСТОРІЇ ПЕДАГОГІКИ

Б. Жильцов
 20 16 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПЕДАГОГІЧНА ІННОВАТИКА

спеціальність 7.01010201 «Початкова освіта»
 освітній рівень «Спеціаліст»

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРИНЧЕНКА	
Ідентифікаційний код 02130854	
Начальник відділу	
моніторингу якості освіти	
Програма №	2668
(підпис)	(прізвище, ініціали)
«	» 20 16 р.

Київ - 2016

Структура програми типова. Години відповідають робочому навчальному плану.
Заступник директора Педагогічного інституту з науково-методичної та навчальної роботи

 Машовець М. А.

Робоча програма «Педагогічна інноватика» для здобувачів освітнього рівня «спеціаліст», спеціальності 7.01010201 Початкова освіта, 2016. - 34 с.

Розробник:

Козак Людмила Василівна, доктор педагогічних наук, доцент кафедри теорії та історії педагогіки, старший науковий співробітник НДІ освітології.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри теорії та історії педагогіки
Протокол № 1 від "07" вересня 2016 року

Завідувач кафедри _Хоружа Л.Л.

 (Хоружа Л.Л.)
(підпис) (прізвище та ініціали)
" 07 " вересня 20 16 року

Педагогічна інноватика. Програма навчальної дисципліни. – К.: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2016. – 34 с.

Розробник:

Козак Людмила Василівна, доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри теорії та історії педагогіки Київського університету імені Бориса Грінченка.

Рецензенти:

Сисоєва Світлана Олександрівна, доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, завідувач науково-дослідної лабораторії освітології Київського університету імені Бориса Грінченка;

Біда Олена Анатоліївна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри соціальної педагогіки, дошкільної та початкової освіти Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького.

УДК 37 : 001. 895] (073.8)
ББК 74в 052р30-211

©Л.В. Козак, 2016
© Київський університет імені
Бориса Грінченка, 2016

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.

Структура програми навчальної дисципліни

I. Опис навчальної дисципліни	8
II. Тематичний план навчальної дисципліни	9
III. Програма	
Змістовий модуль I. <i>Загальні засади педагогічної інноватики</i>	10
Змістовий модуль II. <i>Особливості інноваційної педагогічної діяльності</i>	11
Змістовий модуль III. <i>Інноваційні педагогічні технології</i>	12
IV. Навчально-методична карта дисципліни «Педагогічна інноватика»	14
V. Плани семінарських занять	15
VI. Завдання для самостійної роботи	21
VII. Карта самостійної роботи студента	25
VIII. Система поточного та підсумкового контролю	26
IX. Методи навчання	28
X. Методичне забезпечення курсу	28
XI. Питання для самоперевірки	28
XII. Рекомендована література	
Основна	29
Додаткова	31
Інформаційні ресурси	32

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Сучасний етап реформування вітчизняної освіти характеризується інтенсивним пошуком нових підходів у теорії та практиці навчання, активним втіленням нових

педагогічних технологій, орієнтацією на розвиток інноваційної особистості школяра. Головним у цьому процесі має стати питання підготовки вчителя, здатного творчо підходить до вирішення освітніх завдань, особистісного і професійного зростання упродовж життя.

Вищезазначене актуалізує проблему підготовки вчителів загальноосвітніх навчальних закладів, компетентних у галузі педагогічної інноватики – нової системи педагогічних знань про створення педагогічних інновацій, її оцінювання, освоєння і використання на практиці.

Робочу навчальну програму курсу «Педагогічна інноватика» укладено згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання. Програма визначає обсяги навчального матеріалу, який повинен опанувати студент відповідно до освітньо-кваліфікаційної характеристики, загальних, фахових та спеціальних компетентностей, необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів.

Мета курсу – оволодіння студентами загальними засадами педагогічної інноватики, змістом та структурою інноваційної педагогічної діяльності, сучасними технологіями навчання; формування умінь дослідження, проектування, управління та експертизи педагогічних інновацій, творчого мислення, готовності до інноваційної професійної діяльності.

Завдання курсу:

- розширити уявлення студентів про розвиток інноваційних процесів в освіті;
- збагатити уявлення про сутність інноваційної педагогічної діяльності;
- виробити вміння орієнтуватися у різних видах інноваційної діяльності; вивчати, аналізувати та узагальнювати досвід інноваційної педагогічної діяльності у системі початкової освіти;
- формувати вміння застосовувати отримані знання у різних сферах інноваційної діяльності: педагогічний процес, інноваційна поведінка, спілкування, міжособистісні та міжгрупові стосунки в інноваційному освітньому середовищі;
- формувати вміння вибирати методики діагностики рівня особистісного і пізнавального рівня учнів;
- виробити уміння відбирати та оцінювати педагогічні інновації відповідно до цілей і завдань освітнього процесу, урахування рівня підготовки вихованців;
- формувати вміння самостійно розробляти педагогічні інновації відповідно до цілей і завдань навчально-виховної роботи;
- виробити уміння творчої реалізації педагогічних інновацій в освітньому процесі навчального закладу;
- формувати готовність майбутніх вчителів до інноваційної професійної діяльності.

Програма курсу «Педагогічна інноватика» розрахована на студентів, які мають базові знання з філософії, історії педагогіки, загальної педагогіки, психології, окремих методик, педагогічних технологій, соціології.

У процесі вивчення курсу важливо зосередити увагу студентів на фундаментальних основах курсу, **засвоєнні знань** з таких питань: соціальні та наукові

передумови виникнення інноваційної педагогіки, історія розвитку педагогічної інноватики в Україні та за рубежом, загальні засади педагогічної інноватики; основні напрями інноваційних процесів в системі освіти на сучасному етапі її розвитку; зміст та структура інноваційної педагогічної діяльності, шляхи розвитку творчих здібностей педагога та учня; вивчення перспективного досвіду педагогів; інноваційні технології навчання.

Вивчення курсу рекомендується проводити на лекціях, семінарських заняттях, у процесі індивідуальної роботи зі студентами в аудиторний час (консультації) та в процесі їх самостійної роботи.

Семінарські заняття включають обговорення певних питань, виступи студентів, які підготували доповіді з даної теми, проведення дискусій, захист творчих проектів та навчально-дослідницьких завдань, аналіз проведеної роботи. *Самостійна робота* студентів передбачає опрацювання нормативних документів, основної та додаткової педагогічної літератури, виконання проектів, різних видів науково-дослідницької роботи.

Під час семінарських занять та самостійної роботи студенти **набувають уміння та навички:**

- аналізувати політику Української держави щодо реформування та модернізації системи освіти;
- визначати пріоритетні напрями інноваційної педагогічної діяльності в системі середньої та початкової освіти України;
- давати об'єктивну оцінку інноваційній діяльності навчального закладу;
- узагальнювати перспективний педагогічний досвід, використовувати надбання педагогів-новаторів у власній професійній діяльності;
- здійснювати теоретично обґрунтоване оцінювання педагогічних інновацій;
- аналізувати позитивні сторони інноваційних педагогічних технологій та їх можливі недоліки;
- вибрати педагогічно доцільні технології для реалізації поставленої мети;
- створювати власні інноваційні проекти;
- моделювати фрагменти навчально-виховної діяльності з використанням різних інноваційних педагогічних технологій;
- визначати рівень своєї готовності до інноваційної педагогічної діяльності та шляхи його підвищення.

Внаслідок опанування змісту нормативної навчальної дисципліни «Педагогічна інноватика» у студентів формуються такі **навчальні компетентності:**

- спроможність ефективно планувати та організовувати інноваційний навчально-виховний процес;
- здатність відбирати та застосовувати інноваційні технології навчання у початковій школі;
- володіння методикою вивчення інноваційного педагогічного досвіду та експертизи педагогічних інновацій;
- здатність до постійного самовдосконалення задля підвищення власного рівня

професійної компетентності;

- спроможність організувати сприятливе особистісно-розвивальне середовище для взаємодії у системі «вчитель-учень»;
- здатність до рефлексії.

Кількість годин, відведених навчальним планом на вивчення дисципліни, становить 108 год., із них 18 год. – лекції, 18 год. – семінарські заняття, 6 год. – модульний контроль знань, 66 год. – самостійна робота.

Вивчення магістрами навчальної дисципліни «Педагогічна інноватика» завершується ПМК.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

I. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс:	Напря́м, спе́ціальність, осві́тньо-квалі́фікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
<p>Кількість кредитів, відповідних ECTS: <i>3 кредити</i></p> <p>Змістові модулі: <i>3 модулі</i></p> <p>Загальний обсяг дисципліни (години): <i>108 годин</i></p> <p>Тижневих годин: <i>2 години</i></p>	<p style="text-align: center;">Шифр та назва галузі <i>0101 Педагогічна освіта</i></p> <p style="text-align: center;">Спеціальність: <i>7.01010201</i> <i>Початкова освіта</i></p> <p style="text-align: center;">другий (магістерський) рівень вищої освіти</p>	<p>Нормативна</p> <p>Рік підготовки: 5.</p> <p>Семестр: 9-й.</p> <p>Аудиторні заняття: 36 годин, з них: Лекції (теоретична підготовка): 18 годин Семінарські заняття: <i>18 годин</i></p> <p>Модульний контроль: 6 годин Самостійна робота: 66 годин</p> <p>Вид підсумкового контролю: <u><i>ПМК.</i></u></p>

Прим. 1 модуль – 30 годин

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ п/п	Назви теоретичних розділів, тем	Кількість годин						
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Практичних	Семінарських	Самостійна робота	Модульний контроль
Змістовий модуль I. ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ІННОВАТИКИ								
1.	Інноваційні тенденції розвитку сучасної освіти.	11	4	2		2	7	
2.	Педагогічна інноватика у структурі наукового знання.	11	4	2		2	7	
3.	Інноваційні процеси у системі освіти.	12	4	2		2	8	
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>		36	12	6		6	22	2
Змістовий модуль II. ОСОБЛИВОСТІ ІННОВАЦІЙНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ								
4.	Сутність та структура інноваційної педагогічної діяльності.	11	4	2		2	7	
5.	Наукова педагогічна творчість як основа створення педагогічних інновацій.	11	4	2		2	7	
6.	Управління процесом впровадження педагогічних інновацій.	12	4	2		2	8	
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>		36	12	6		6	22	2
Змістовий модуль III. ІННОВАЦІЙНІ ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ								
7.	Сутність та ознаки інноваційної педагогічної технології. Технологія особистісно орієнтованого навчання.	12	4	2		2	8	
8.	Інтерактивні технології навчання.	11	4	2		2	7	
9.	Технології розвитку творчої особистості.	11	4	2		2	7	
<i>Разом за змістовим модулем 3</i>		36	12	6		6	22	2
<i>Разом за навчальним планом</i>		108	36	18		18	66	6

**III. ПРОГРАМА
ЗМІСЛОВИЙ МОДУЛЬ I
ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ІННОВАТИКИ**

Лекція 1. ІННОВАЦІЙНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ (2 год.)

Соціальні та наукові передумови виникнення педагогічної інноватики. Педагогічно-новатори в історії вітчизняної педагогіки. Педагогіка співробітництва як новаторський рух у педагогіці 80-х років ХХ ст. Співпраця і співтворчість як характеристики інноваційності у процесах навчання і виховання.

Інноваційність як ознака сучасності. Співіснування двох стратегій організації навчання – традиційної та інноваційної. Інновації та глобальні освітні тенденції. Пріоритетні завдання сучасної освіти в контексті інноваційних змін у педагогічній теорії та практиці. Державна інноваційна політика в галузі освіти.

Основні поняття теми: педагогічна інноватика, педагог-інноватор, педагогіка співробітництва, інноваційне навчання, гуманізація, демократизація, індивідуалізація, диференціація, діалогізація, інтеграція, активізація, інтенсифікація, інформатизація, реформування, модернізація.

Семінар 1. Інноваційні тенденції розвитку сучасної освіти (2 год.)

Лекція 2. ПЕДАГОГІЧНА ІННОВАТИКА У СТРУКТУРІ НАУКОВОГО ЗНАННЯ (2 год.)

Педагогічна інноватика як вчення про створення, оцінювання і використання педагогічних інновацій. Об'єкт, предмет та завдання педагогічної інноватики як науки. Взаємозв'язок педагогічної інноватики з іншими науками. Основні категорії та поняття педагогічної інноватики: «інновація», «новація», «педагогічна інновація», «інноваційна педагогічна діяльність», «інноваційний освітній процес», «інноваційна освіта», «інноваційна школа».

Рівні новизни в педагогічних дослідженнях: абсолютна новизна, відносна новизна, суб'єктивна новизна, псевдо новизна.

Структура педагогічної інноватики: педагогічна неологія, педагогічна дифузіологія, педагогічна праксеологія.

Класифікація педагогічних нововведень. Поділ нововведень у відповідності із їх причетністю до тої чи іншої частини навчально-виховного процесу. Поділ нововведень за масштабом (об'ємом) перетворень. Групування нововведень за інноваційним потенціалом. Основні джерела інноваційних педагогічних ідей.

Основні поняття теми: інновація, новація, педагогічна інновація, інноваційний педагогічний процес, інноваційна педагогічна діяльність, педагогічна неологія, педагогічна дифузіологія, педагогічна праксеологія, класифікація педагогічних інновацій.

Семінар 2. Педагогічна інноватика у структурі наукового знання (2 год.)

Лекція 3. ІННОВАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ У СИСТЕМІ ОСВІТИ (2 год.)

Сутність інноваційного освітнього процесу. Закономірності перебігу інноваційних педагогічних процесів. Принципи управління інноваційними освітніми процесами. Види структур інноваційного процесу.

Етапи педагогічної інновації («життєвий цикл нововведення»): зародження нової ідеї; створення нововведення; освоєння нововведення; розповсюдження нововведення; стабілізація нововведення; рутинізація нововведення; іррадіація нововведення. Умови ефективності інноваційних педагогічних процесів. Основні напрями інноваційних процесів в системі освіти на сучасному етапі її розвитку.

Основні поняття теми: інноваційний освітній процес, структура інноваційного процесу, етапи педагогічної інновації, життєвий цикл інновацій, стабілізація, рутинізація нововведення; іррадіація нововведення, модернізація.

Семінар 3. Інноваційні процеси в системі освіти (2 год.)

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

ОСОБЛИВОСТІ ІННОВАЦІЙНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Лекція 4. СУТНІСТЬ ТА СТРУКТУРА ІННОВАЦІЙНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ (2 год.).

Сутність інноваційної педагогічної діяльності. Мета та завдання інноваційної діяльності педагога. Зміст та етапи інноваційної педагогічної діяльності: педагогічний пошук і зародження педагогічної інновації; створення педагогічної новації (моделювання - створення ідеального образу, моделі бажаного нововведення; проектування, конструювання, розробка програми реалізації нововведення, попередня експертиза, організація і управління); реалізація (експериментування, оцінювання, оформлення результатів); рефлексія педагогічного нововведення (самооцінка зробленого, самоконтроль і корекція).

Структура готовності педагога до інноваційної діяльності. Мотивація інноваційної діяльності педагога. Інноваційні знання та дослідницькі вміння як невід'ємна складова інноваційної педагогічної діяльності. Креативність як суттєва характеристика інноваційної діяльності. Роль рефлексії в структурі інноваційної професійної діяльності. Професійні та особистісні якості педагога-інноватора. Форми залучення педагога до інноваційної діяльності.

Проблеми включення педагога в інноваційний процес. Ригідність, догматизм і консерватизм як особистісні перепони в інноваційній діяльності. Класифікація учасників інноваційного процесу (за Е. Роджерсом). Фактори прийняття рішення про використання (невикористання) нововведення: соціальні, соціально-психологічні, особистісно-професійні. Загальне уявлення про антиінноваційні бар'єри та шляхи їх подолання.

Основні поняття теми: інноваційна діяльність педагога, педагог-новатор, інноваційна компетентність педагога, рівні прояву готовності педагога до інноваційної діяльності, професійні якості педагога-новатора, «новатори», «ранні реалізатори», «рання більшість», «пізня більшість», «консерватори», «антиінноваційні психологічні бар'єри».

Семинар 4. Сутність та структура інноваційної педагогічної діяльності (2 год.).

Лекція 5. НАУКОВА ПЕДАГОГІЧНА ТВОРЧІСТЬ ЯК ОСНОВА СТВОРЕННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ ІННОВАЦІЙ (2 год.).

Характеристика понять: «нове», «творчість», «педагогічна творчість», «наукова творчість», «наукова педагогічна творчість», «передовий педагогічний досвід», «педагогічне новаторство», «творчий педагог».

Сутність наукової педагогічної творчості, її рівні. Вимоги до результату наукової педагогічної творчості. Науково-дослідна робота в педагогічній галузі як основна організаційна форма наукової педагогічної творчості педагога.

Передовий педагогічний досвід. Види передового педагогічного досвіду (раціоналізаторський, новаторський). Критерії оцінки перспективного педагогічного досвіду. Етапи вивчення перспективного педагогічного досвіду. Форми поширення передового педагогічного досвіду.

Педагогічне новаторство. Співвідношення понять «педагогічне новаторство», «передовий педагогічний досвід», «наукова педагогічна творчість».

Етапи науково-дослідної роботи та педагогічного новаторства.

Педагогічне проектування як форма наукової педагогічної творчості педагога. Освітні маршрути, стандарти, технології, освітні і навчальні програми як продукти проектування в освіті. Основні процедури проектування педагогічних нововведень. Технологія педагогічного проектування.

Основні поняття теми: нове, творчість, педагогічна творчість, наукова творчість,

наукова педагогічна творчість, науково-дослідна робота в галузі педагогіки, передовий педагогічний досвід, педагогічне новаторство, педагогічне проектування, формування творчої особистості педагога.

Семінар 5. Наукова педагогічна творчість як основа створення педагогічних інновацій (2 год.).

Лекція 6. УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСОМ УПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙ (2 год.).

Наукові підходи до управління процесом упровадження освітніх інновацій у практику роботи навчального закладу. Відбір педагогічних інновацій (банк педагогічних інновацій). Способи впровадження новацій в навчальні заклади: розвиток свого власного досвіду, використання іншого перспективного педагогічного досвіду, освоєння наукових розробок, проведення педагогічного експерименту. Планування процесу впровадження інновацій у практику роботи навчального закладу (розробка концепції, стратегічного та оперативного плану). Етапи впровадження педагогічних інновацій. Узагальнення результатів впровадження педагогічних інновацій у практику роботи навчального закладу.

Оцінювання педагогічних інновацій. Педагогічна кваліметрія. Педагогічна експертиза. Види педагогічної експертизи. Параметри педагогічного аналізу інноваційної діяльності педагога. Критерії оцінювання рівня інноваційного потенціалу педагогічного колективу. Оцінка ефективності впровадження інновації в практику роботи навчальних закладів.

Основні поняття теми: управління процесом упровадження інновації, банк педагогічних інновацій, кваліметрія, педагогічна експертиза, готовність до інноваційної педагогічної діяльності, рівні готовності, діагностичні методи.

Семінар 6. Управління процесом упровадження педагогічних інновацій (2 год.).

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III

ІННОВАЦІЙНІ ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ

Лекція 7. СУТНІСТЬ ТА ОЗНАКИ ІННОВАЦІЙНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ. ТЕХНОЛОГІЯ ОСОБИСТІСНО ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ (2 год.).

Поняття про педагогічну технологію. Ознаки педагогічної технології. Структура педагогічної технології. Класифікація педагогічних технологій. Критерії технологічності педагогічного процесу та ефективності педагогічних технологій.

Поняття особистісно орієнтованої освіти та навчання. Дослідження проблеми особистісно орієнтованої освіти (І. Бех, Є. Бондаревська, С. Подмазін, В. Серіков, А. Хуторський, І. Якиманська). Сутність, мета і завдання особистісно орієнтованої освіти та навчання. Моделі та технології особистісно орієнтованого навчання і виховання. Активні методи як невід'ємні складові особистісно орієнтованого навчання і виховання.

Основні поняття теми: педагогічна технологія, інноваційна педагогічна технологія, технологія навчання, структура педагогічної технології, класифікація педагогічних технологій, критерії оцінювання педагогічних технологій, особистісно орієнтована освіта, особистісно орієнтоване навчання, активні методи навчання.

Семінар 7. Особистісно орієнтоване навчання у початковій школі (2 год.).

Лекція 8. ІНТЕРАКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ (2 год.).

Технології інтерактивного навчання. Мета та завдання інтерактивного навчання. Вимоги до застосування інтерактивних технологій. Результати теоретичних досліджень, експериментальної перевірки та впровадження в практику технологій активного навчання (А. Вербицький, О. Комар, П. Лузан, О. Пометун, Л. Пироженко, О.Штепа, П. Щербань та ін.). Використання дискусій, тренінгів, рольових та ділових ігор у навчальному процесі. Структура групової дискусії. Етапи навчального заняття з використанням групової дискусії. Форми організації дискусії. Види тренінгів. Етапи розробки навчального тренінгу.

Організація навчального тренінгу. Функції та структура ігрової діяльності. Технологія організації та проведення рольових та ділових ігор. Місце гри в навчанні. Технологія кооперативного навчання як активна форма групової навчальної діяльності студентів. Ознаки кооперативної групової роботи, види кооперативного навчання. Технологічний процес групової роботи.

Основні поняття теми: інтерактивне навчання, коопероване навчання, робота в малих групах, навчання у співробітництві, дискусія, ігрові технології, симуляція, імітація, рольова гра, ділова гра, тренінг.

Семінар 8. Інтерактивні технології навчання у початковій школі (2 год.).

Лекція 9. ТЕХНОЛОГІЇ ПРОБЛЕМНОГО НАВЧАННЯ ТА РОЗВИТКУ ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ (2 год.).

Технологія проблемного навчання. Педагогічні дослідження теорії проблемного навчання (С. Архангельський, А. Вербицький, В. Давидов, М. Махмутов, А. Матюшкін та ін.) Педагогічні функції проблемного навчання. Структура проблемного навчання. Методи проблемного навчання. Метод ситуаційного навчання (Case study method). Зміст та джерела навчальних проблемних ситуацій. Конструювання навчальних педагогічних задач.

Технологія розвитку творчої особистості. Дослідження розвитку творчої особистості (В. Андреев, П. Гальперін, Г. Костюк, М. Нікандров, Я. Пономарьов, М. Поташник, Н. Тализіна, С. Сисоєва, А. Хуторський та ін.). Умови розвитку творчої особистості. Етапи творчого процесу. Структура творчої навчальної діяльності. Навчальні творчі задачі. Методи та прийоми та технології стимулювання творчої активності: мозковий штурм, синектика, метод фокальних об'єктів, структурний і функціональний аналіз. Теорія рішення винахідницьких задач Г.Альтшуллера та її застосування при розв'язанні освітніх проблем.

Основні поняття теми: технологія проблемного навчання, метод ситуаційного навчання, кейс-стаді, технологія творчого розвитку особистості, креативність, творчість, евристичні методи, мозковий штурм, синектика, метод фокальних об'єктів.

Семінар 9. Технології проблемного навчання та розвитку творчої особистості (2 год.).

IV. Навчально-методична карта дисципліни «Педагогічна інноватика»

Разом: 108 год., лекції – 18 год., семінарські заняття – 18 год.,
самостійна робота – 66 год., модульний контроль – 6 год.

Тиждень	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
Модулі	Змістовий модуль I			Змістовий модуль II			Змістовий модуль III		
Назва модуля	Загальні засади педагогічної інноватики			Особливості інноваційної педагогічної діяльності			Інноваційні педагогічні технології		
Кількість балів за модуль	66 балів			66 балів			66 балів		
Лекції	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Дата									
Теми лекцій	Інноваційні тенденції розвитку сучасної освіти.	Педагогічна інноватика у структурі наукового знання	Інноваційні процеси у системі освіти	Сутність та структура інноваційної педагогічної діяльності	Науково-пед творчість як основа створення інновацій	Управління процесом упровадженн педагогічних інновацій	Технологія особистісно орієнтованого навчання.	Інтерактивні технології навчання	Технології проблемного навчання та розвитку творчої особ.
К-ть балів	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал
Теми семінарських занять	Інноваційні тенденції розвитку сучасної освіти	Педагогічна інноватика у структурі наукового знання	Інноваційні процеси у системі освіти	Структура інноваційної педагогічної діяльності	Науково-пед творчість як основа створення інновацій	Управління процесом упровадженн педагогічних інновацій.	Особистісно орієнтоване навчання в школі.	Інтерактивні технології навчання	Технології проблемного навчання та розвитку творчої особ.
К-ть балів	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал
Самостійна робота	Табл. 6.1 (5 балів)	Табл. 6.1 (5 балів)	Табл. 6.1 (5 балів)	Табл. 6.1 (5 балів)	Табл. 6.1 (5 балів)	Табл. 6.1 (5 балів)	Табл. 6.1 (5 балів)	Табл. 6.1 (5 балів)	Табл. 6.1 (5 балів)
Робота на семінарах	10 балів	10 балів		10 балів	10 балів		10 балів	10 балів	
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота (25 балів)			Модульна контрольна робота (25 балів)			Модульна контрольна робота (25 балів)		
Підсум. контр	ПМК								

V. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I
ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ІННОВАТИКИ

Семінар 1.

Тема. Інноваційні тенденції розвитку сучасної освіти (2 год.)

План заняття

I. Питання для обговорення.

1. Що сприяло виникненню педагогічної інноватики?
2. Яку роль відіграли педагоги-новатори у розвитку вітчизняної педагогіки?
3. Які ідеї педагогів-новаторів є актуальними і сьогодні? Обґрунтуйте свою думку.
4. У чому ви бачите проблеми сучасної освіти в Україні, зокрема початкової? Які, на вашу думку, шляхи їх вирішення?
5. Які тенденції характеризують інноваційний розвиток вітчизняної освіти, у тому числі початкової?
6. Який вчитель потрібен сучасному навчальному закладу?

II. Захист творчого проекту.

Семінар 2.

Тема. Сутність та структура педагогічної інноватики (2 год.)

План заняття

I. Питання для обговорення.

1. Що є об'єктом та предметом педагогічної інноватики? Які завдання педагогічної інноватики?
2. У чому ви вбачаєте спільність і відмінність понять «інновація» та «новація», «педагогічна інновація» та «освітня інновація»?
3. У чому специфіка педагогічних інновацій?
4. Які існують типи педагогічних інновацій?
5. Яка структура педагогічної інноватики? У чому полягають завдання педагогічної неології, педагогічної дифузії, педагогічної прaxeології?
6. Які основні джерела інноваційних педагогічних ідей?

II. Захист творчого проекту.

Семінар 3.

Тема. Інноваційні процеси у системі освіти (2 год.)

План заняття

I. Питання для обговорення.

1. У чому ви вбачаєте спільність і відмінність понять «інноваційний процес», «інноваційний освітній процес», «інноваційний педагогічний процес»?
2. Які закономірності перебігу інноваційних педагогічних процесів?
3. Які принципи управління інноваційними освітніми процесами?
4. Чому важливо знати структуру й динаміку розвитку інноваційних освітніх процесів?
5. Які необхідні умови для ефективності інноваційних процесів у системі освіти?
6. Які інноваційні процеси сьогодні в системі початкової освіти України?

II. Захист творчого проекту.

Рекомендована література

Нормативні документи:

1. Закон України «Про освіту». Від 23.05.1991 № 1060-ХІІ [Електронний ресурс]/ – 1991. – Режим доступу: // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1060-12>

2. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII. [Електронний ресурс] / 2014 – Режим доступу: // <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> – Назва з екрана.
3. Закон України «Про інноваційну діяльність» від 04.07.2002 р., № 40–IV.
4. Закон України «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні» від 16.01.2003 р., № 433–IV.
5. *Галузева Концепція* розвитку неперервної педагогічної освіти (Наказ Міністерства від України від 14.08.2013 № 1176) [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://guonkh.gov.ua/normative/nakazi_monu/140/5487.html – Назва з екрана.
6. *Національна доктрина* розвитку освіти [Електронний ресурс] / – 2002. – Режим доступу: <http://www.setlab.net/?view=education-doctrine-2002>
7. *Національна стратегія* розвитку освіти в Україні на період до 2021 року (Указ Президента України №344/2013) [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.president.gov.ua/documents/15828.html> – Назва з екрана.
8. *Положення* про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності (від 07.11.2000 № 522) [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z2111> – Назва з екрана.
9. *Проект Концепції* «Нова школа. Простір освітніх можливостей» <http://mon.gov.ua/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8%202016/08/21/2016-08-17-3-.pdf>

Основна література:

1. *Біла книга національної освіти України* / Т.Ф. Алексеєнко, В.М. Аніщенко, Г.О. Балл [та ін.]; за заг. ред. акад. В.Г. Кременя; НАПН України. – К.: Інформ. системи, 2010. – 342 с.
2. *Богданова І. М.* Педагогічні інновації в школі підготовки вчителя: кінець ХХ – початок ХХІ століття: Монографія. – Одеса : М.П. Черкасов. – 2009. – 157 с.
3. *Дичківська І.М.* Інноваційні педагогічні технології: підручник. – К.: Академвидав, 2012. – 352 с.
4. *Інноваційна діяльність педагога: від теорії до успіху.* Інформаційно-методичний збірник / Упорядник Г.О. Сиротенко. – Полтава: ПОППО, 2006. – 124 с.
5. *Інноваційні пошуки в сучасній освіті* / Г. М. Перевознікова (упоряд.); Л.І.Даниленко, В.Ф.Паламарчук (ред.); Центр. ін-т післядипломної пед. освіти АПН України. – К.: Логос, 2005. – 220 с.
6. *Інновації як основа змін освітньої практики.* Інформаційно-методичний збірник /Упорядник Г.О. Сиротенко. – Полтава: ПОППО, 2005. – 160 с.
7. *Огнев'юк В.О.* Освіта в системі цінностей сталого людського розвитку : [моногр.] / В.О.Огнев'юк. – К.: Знання України, 2003. – 450 с.
8. *Оцінювання та відбір педагогічних інновацій* : теоретико-прикладний аспект. Науково-методичний посібник / За редакцією Л. Даниленко. – К. : Логос, 2001. – 185 с.
9. *Паламарчук В. Ф.* Першооснови педагогічної інноватики. – К., 2005. – 417 с.
10. *Феномен інновацій: освіта, суспільство, культура: монографія* / за ред. В. Г. Кременя. – К.: Педагогічна думка. – 2008. – 472 с.

Допоміжна література:

1. *Козак Л. В.* Науковий тезаурус інноваційної освіти / Л.В. Козак // Освітологія: науково-методичний щорічник, польсько-українське / українсько-польське видання // За ред.: Віктора Огнев'юка, Тадеуша Левовицького, Світлани Сисоєвої. – К.: ВП «Едельвейс». – 2013. – Випуск II. – С. 74-81.

2. *Козак Л. В.* Сучасні підходи до класифікації педагогічних інновацій / Л.В. Козак // Сучасні стратегії університетської освіти: якісний вимір: матеріали Міжнародної наук.-практ. конфер. (28 – 29 березня 2012 р.). / заг. ред. В. О. Огнев'юка. – К.: Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2012. – С. 227 – 232.
3. *Козак Л. В.* Інновації в системі вищої педагогічної освіти: теоретичний аспект / Л. В. Козак // Педагогічна освіта: теорія і практика: зб. наук. праць – К. Університет, 2010. – Вип. 3. – Ч.1. – С. 207 – 216.
4. *Кушнір В., Кушнір Г., Рожкова Н.* Інноваційність освіти як дидактичний принцип / В. Кушнір, Г. Кушнір, Н. Рожкова // Рідна школа. – 2012. – №6 (990). – С.3–8.
5. *Ляудис В. Я.* Методика преподавания психологии: Учебное пособие. 3-е изд., испр. и доп. / В. Я. Ляудис. – М.: Изд-во УРАО, 2000. – 128 с.
6. *Огнев'юк В. О.* Осягнення освіти : Підсумки ХХ століття. – К. : Навч. книга, 2003. – 111 с.
7. *Поляков С. Д.* Педагогическая инноватика : от идеи до практики [Электронный ресурс] / С. Д. Поляков – Режим доступа : <http://setilab.ru/modules/article/trackback.php/234> – Назва з екрана.
8. *Попова О. В.* Розвиток інноваційних процесів у середніх загальноосвітніх навчально-виховних закладах України в ХХ столітті: Дис. ... докт. пед. наук: 13.00.01 – загальна педагогіка та історія педагогіки. – Харків, 2001. – 468 с. – С. 24–42.
9. *Хуторской А. В.* Педагогическая инноватика : методология, теория, практика : Научное издание / А. В. Хуторской. – М. : Изд-во УНЦ ДО, 2005. – 222 с.
10. *Хуторской А. В.* Педагогическая инновация : учебное пособие для студентов высших учебных заведений, обучающихся по педагогической специальности / А. В. Хуторской. – Москва : Академия, 2008. – 256 с.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II ОСОБЛИВОСТІ ІННОВАЦІЙНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Семінар 4.

Тема. Зміст та структура інноваційної педагогічної діяльності (2 год.)

План заняття

I. Питання для обговорення.

1. У чому виявляються особливості інноваційної педагогічної діяльності?
2. Який зміст та етапи інноваційної педагогічної діяльності?
3. Яку роль відіграє педагогічний експеримент в інноваційній діяльності?
4. У чому виявляється готовність педагога до інноваційної діяльності?
5. Які професійні та особистісні якості притаманні педагогу-новатору?
6. Як класифікують педагогів по відношенню до нововведень?
7. Що необхідно зробити для успішного подолання психологічних бар'єрів у професійній діяльності педагога?

II. Захист творчого проекту.

Семінар 5.

Тема. Науково-педагогічна творчість як основа створення освітніх інновацій

(2 год.)

План заняття

I. Питання для обговорення.

1. Якою є сутність понять «творчість», «педагогічна творчість», «науково-педагогічна творчість»?
2. Які вимоги ставляться до результату науково-педагогічної творчості?
3. Яка структура науково-дослідної роботи та педагогічного новаторства?
4. За якими етапами відбувається вивчення перспективного педагогічного досвіду?
5. Які існують форми поширення перспективного педагогічного досвіду?
6. Як відбувається проектування новацій на різних рівнях педагогічного процесу? (розробка змісту та технології навчання). Етапи проектування.
7. Які умови розвитку творчих професійних здібностей педагога?

II. Захист творчого проекту.

Семинар 6.**Тема. Управління процесом впровадження педагогічних інновацій (2 год.)**

План заняття

I. Питання для обговорення.

1. Як Ви розумієте управління процесом впровадження педагогічних інновацій?
2. Що таке банк педагогічних інновацій? Яке його призначення?
3. За якими критеріями оцінюють педагогічну інновацію?
4. Які етапи впровадження педагогічних інновацій у практику роботи загальноосвітньої школи?
5. Як визначається ефективність впровадження педагогічних інновацій в освітню практику школи, педагогічного процесу?
6. Як оцінюється інноваційний потенціал педагогічного колективу?
7. Яка процедура проведення експертизи інноваційної діяльності навчального закладу та форма представлення її результатів?

II. Захист творчого проекту.

Список рекомендованої літератури**Основна література:**

1. *Положення Міністерства освіти і науки України «Про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності»* від 07.11.2000 р., № 522.
2. *Делия В. П.* Формирование и развитие инновационной образовательной среды гуманитарного вуза: Научное издание. – М.: ООО «ДЕ-ПО», 2008. – 484 с.
3. *Дичківська І. М.* Інноваційні педагогічні технології: підручник / І. М. Дичківська. – 2-ге вид., доповн. – К. : Академвидав, 2012. – 349 с.
4. *Інноваційна діяльність педагога: від теорії до успіху.* Інформаційно-методичний збірник / Упорядник Г. О. Сиротенко. – Полтава: ПОІППО, 2006. – 124 с.
5. *Інновації як основа змін освітньої практики.* Інформаційно-методичний збірник / Упорядник Г.О. Сиротенко. – Полтава: ПОІППО, 2005. – 160 с.
6. *Козак Л. В.* Підготовка майбутніх викладачів дошкільної педагогіки і психології до інноваційної професійної діяльності: монографія / Л. В. Козак; за ред. докт. пед. наук, проф., член-кор. НАПН України С. О. Сисоєвої. – К.: ТОВ «Видавниче підприємство «ЕДЕЛЬВЕЙС», 2014. – 600 с.

7. *Мармоза О.І.* Інноваційні підходи до управління навчальним закладом. – Харків, 2004. – 240 с.
8. *Освітні технології: Навч.-метод. посібник/* О.М. Пехота, А.З. Кіхтенко, О.М. Любарська та ін.; За заг. ред. О.М. Пехоти. – К.: А.С.К., 2002. – 256с.
9. *Пономарев Я.А.* Психологія творчості та педагогіка / Я. А. Пономарев. – М.: Педагогіка, 1976. – 280 с.
10. *Сисоєва С. О.* Основи педагогічної творчості: Підручник / С. О. Сисоєва. – К.: Міленіум, 2006. – 346 с.
11. *Сисоєва С. О.* Творчий розвиток фахівців в умовах магістратури: Монографія / С. О. Сисоєва. – К.: ТОВ «Видавниче підприємство «ЕДЕЛЬВЕЙС», 2014. – 400 С.
12. *Уруський В.І.* Формування готовності вчителів до інноваційної діяльності: Методичний посібник / В. І. Уруський. – Тернопіль: ТОКІППО, 2005. – 96 с.

Додаткова література:

1. *Кан-Калик В. А.,* Никандров Н.Д. Педагогическое творчество / В. А. Кан-Калик, Н.Д. Никандров – М.: Педагогіка, 1990. – 141 с.
2. *Лазарев В. С.* Системное развитие школы. – М.: Педагогическое общество России, 2002. – 304 с.
3. *Моляко В.А.* Творческая одарённость и воспитание творческой личности / В.А. Моляко. – К.: Знание, 1991. – 40с.
4. *Поляков С. Д.* Педагогическая инноватика : от идеи до практики [Электронный ресурс] / С. Д. Поляков – Режим доступа : <http://setilab.ru/modules/article/trackback.php/234> – Назва з екрана.
5. *Пометун О. І.,* Пироженко Л.В. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: Наук. –метод. посіб./ О.І. Пометун, Л.В. Пироженко. За ред. О.І. Пометун.– К.: Видавництво А.С.К., 2003.– С. 8–18; 33–80.
6. *Уруський В.І.* Формування готовності вчителів до інноваційної діяльності: Методичний посібник / В.І. Уруський. – Тернопіль: ТОКІППО, 2005. – 96 с.
7. *Хуторской А. В.* Педагогическая инноватика : методология, теория, практика : Научное издание / А. В. Хуторской. – М. : Изд-во УНЦ ДО, 2005. – 222 с.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ ІІІ

ІННОВАЦІЙНІ ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ

Семінар 7.

Тема. Технологія особистісно орієнтованого навчання (2 год.)

План заняття

I. Питання для обговорення.

1. Чи згодні ви з твердженням, що будь-яка педагогічна система завжди технологічна? Що Ви розумієте під поняттям «педагогічна технологія», «інноваційна педагогічна технологія»?
2. Що спільне та відмінне у поняттях «педагогічна система», «методика», «педагогічна технологія», «технологія навчання»?
3. Які ознаки особистісно орієнтованого навчання?
4. Які закономірності особистісно орієнтованого навчання?
5. Які принципи функціонування особистісно орієнтованого навчання?
6. Які основні вимоги до розробки дидактичного забезпечення особистісно орієнтованого процесу?
7. Яка структура особистісно орієнтованого уроку?

II. Захист творчого проекту.

Семінар 8.

Тема. Технології інтерактивного навчання (action learning) (2 год.)

План заняття

I. Питання для обговорення.

1. Яка мета та завдання інтерактивного навчання? Які вимоги висуваються до застосування інтерактивних технологій?
2. Які особливості застосування ігрових технологій у початковій школі?
3. Що спільного та відмінного в організації та проведенні рольової і ділової гри?
4. У чому особливості проведення навчальної дискусії?
5. Як реалізується технологія кооперованого навчання у початковій школі?
6. Яка мета, завдання та особливості проведення тренінгу?
7. Які існують види тренінгів? Який алгоритм проведення тренінгу?

II. Захист творчого проекту.

Семінар 9.

Тема. Технології проблемного навчання та розвитку творчої особистості (2 год.).

План заняття

I. Питання для обговорення.

1. У чому полягає сутність проблемного навчання? Які його функції?
2. Яка структура проблемного навчання?
3. Який зміст та джерела навчальних проблемних ситуацій? Яка технологія конструювання навчальних педагогічних задач?
4. Які особливості реалізації методу ситуаційного навчання (*кейс-стаді*)?
5. У чому полягає сутність творчої діяльності учнів? Як правильно організувати творчу діяльність учнів у навчально-виховному процесі?
6. Який зміст і складові технологій стимулювання творчої діяльності учнів?
7. Які особливості застосування евристичних методів розв'язання творчих задач у початковій школі? Характеристика евристичних методів.

II. Захист творчого проекту.

Рекомендована література

Основна:

1. *Альтшуллер Г. С.* Алгоритм изобретения. – М.: Московский рабочий, 1980. – 231 с.
2. *Беспалько В. П.* Слагаемые педагогической технологии. – М.: Педагогика, 1989. – 192с.
3. *Дичківська І. М.* Інноваційні педагогічні технології: навчальний посібник. – К.: Академвидав, 2012. – 352с.
4. *Інноваційні педагогічні технології: теорія та практика використання у вищій школі: [монографія] / [Доброскок І.І., Коцур В.П., Нікітчина С.О. та ін.] / наук. ред. В.П. Коцур; укладач О.І. Шапран. – Переяслав-Хмельницький, Видавництво С.В. Карпук, 2008. – 285 с.*
5. *Кіяшко О. О.* Інноваційні педагогічні технології підготовки молодших спеціалістів у вищих навчальних закладах I-II рівнів акредитації: Дис... канд.. пед.. наук. – Луганськ, 2001. – 262 с.
6. *Освітні технології: Навч.-метод. посібник/ О.М. Пехота, А.З. Кіхтенко, О.М. Любарська та ін.; За заг. ред. О.М. Пехоти. – К.: А.С.К., 2002. – 256с.*
7. *Педагогічні технології: Навчально-методичний посібник / Укладачі: Нікуліна А. С., Шацька Р. М., Молчанова В. М., Харагірло В. Є. – Донецьк: ДПЮ ІПП, 2004. – 80 с.*
8. *Перспективні освітні технології: Наук.-метод. посібник / За ред. Г. С. Сизоненко – К.: Гопак, 2000. – 560с.*

9. *Пометун О. І., Пироженко Л. В.* Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: Наук. –метод. посіб./ О. І. Пометун, Л. В. Пироженко. За ред. О. І. Пометун.- К.: Видавництво А.С.К., 2003.
10. *Селевко Г. К.* Педагогические технологии авторских школ. М.: НИИ школьных технологий, 2005. - 192 с. (Серия «Энциклопедия образовательных технологий»).
11. *Сисоєва С. О.* Інтерактивні технології навчання дорослих: навчально-методичний посібник / С.О. Сисоєва; НАПН України, Ін-т педагогічної освіти і освіти пророслих. – К.: ВД «ЕКМО», 2011. – 320 с.

Допоміжна література:

1. *Андреев В. И.* Диалектика воспитания и самовоспитания творческой личности. – Казань: Изд-во Казанского ун-та, 1988. – 228 с.
2. *Берулава М. Н.* Общедидактические подходы к гуманизации образования //Педагогика, 1994.-№ 5. С.21-25.
3. *Богданова І. М.* Професійно-педагогічна підготовка майбутнього вчителя на основі інноваційних технологій: Дис... д-ра пед. наук: 13.00.04. – К., 2003. – 440 с.
4. *Вишнякова П. Ф.* Креативная психодиагностика / П.Ф. Вишнякова. — Минск, 1995.- 290 с.
5. *Кан-Калик В. А.,* Никандров Н.Д. Педагогическое творчество. – М.: Педагогика, 1990. – 141 с.
6. *Меерович М. И., Шрагина Л. И.* Технология творческого мышления: Практическое пособие. –Мн.: Харвест, М.: АСТ, 2000. – 432 с.
7. *Моляко В. А.* Творческая одарённость и воспитание творческой личности. – К.: Знание, 1991. – 40с.
8. *Прокопенко І.Ф., Євдокимов В.І.* Педагогічна технологія: Посібник для вчителів, викладачів вузів, аспірантів, студентів. – Харків: Основа, 1995. – С.105.
9. *Селевко Г.К.* Энциклопедия образовательных технологий: В 2 т. Т.1. М.: НИИ школьных технологий, 2006. – 816 с.
10. *Стрельніков В.Ю.* Інноваційні технології навчання. Методичний посібник. - Полтава, 2004.

VI. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ІННОВАТИКИ

Тема: Інноваційні тенденції розвитку сучасної освіти.

А. Розкрити зміст основних понять теми.

Б. Перевести основну інформацію теми в мову таблиць, схем, графіків (вибір за бажанням).

В. На основі опрацювання літератури виконати такі практичні завдання:

– Виписати у термінологічний словник та проаналізувати наукові підходи до визначення понять: «інноватика», «педагогічна інноватика», «педагог-інноватор», «інноваційна особистість», «інноваційне навчання», «реформа», «парадигма», «концепція», «модернізація», «тенденція», «інтеграція», «глобалізація», «гуманізація», «демократизація».

– Зробити анотований каталог наукових праць присвячених питанням інноваційного розвитку освіти в Україні.

– На основі опрацьованої літератури скласти порівняльну характеристику традиційного та інноваційного навчання. Матеріал оформити у вигляді таблиці за такими пунктами: мета, зміст, сутність взаємин (роль вчителя, роль учнів), організація навчального

процесу (характерні методи і форми навчання, контроль і оцінювання, результат).

Тема: Педагогічна інноватика у структурі наукового знання.

А. Розкрити зміст основних понять теми.

Б. Перевести основну інформацію теми в мову таблиць, схем, графіків (вибір за бажанням).

В. На основі опрацювання літератури виконати такі практичні завдання:

– Виписати у термінологічний словник та проаналізувати наукові підходи до визначення понять: «інновація», «новація», «педагогічна інновація», «освітня інновація», «інноваційна педагогічна діяльність», «інноваційний педагогічний процес», «педагогічна неологія», «педагогічна дифузіологія», «педагогічна праксеологія».

– Підготувати презентацію на тему: «Внесок зарубіжних і українських вчених у становлення та розвиток педагогічної інноватики».

– Навести приклади часткових, модульних і системних педагогічних нововведень у вищій освіті (матеріал оформити у вигляді таблиці).

Тема: Інноваційні процеси в системі освіти.

А. Розкрити зміст основних понять теми.

Б. Перевести основну інформацію теми в мову таблиць, схем, графіків (вибір за бажанням).

В. На основі опрацювання літератури виконати такі практичні завдання:

– Виписати у термінологічний словник та проаналізувати наукові підходи до визначення понять: «життєвий цикл», «інноваційний процес», «інноваційний потенціал навчального закладу», «інноваційне середовище», «інноваційні ідеї», «ретроведення».

– На основі аналізу нормативних документів охарактеризувати освітні інноваційні процеси, що ініціюються на державному рівні.

– Окреслити коло проблем загальноосвітнього навчального закладу, зокрема початкової школи на вирішення яких спрямована інноваційна діяльність педагога. Навести приклади гуманістичної спрямованості інноваційних процесів у школі.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

**ОСОБЛИВОСТІ ІННОВАЦІЙНОЇ
ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**

Тема: Сутність та структура інноваційної педагогічної діяльності.

А. Розкрити зміст основних понять теми.

Б. Перевести основну інформацію теми в мову таблиць, схем, графіків (вибір за бажанням).

В. На основі опрацювання літератури виконати такі практичні завдання:

– Виписати у термінологічний словник та проаналізувати наукові підходи до визначення понять: «інноваційна педагогічна діяльність», «інноваційний потенціал педагога», «структура інноваційної педагогічної діяльності», «інноваційна компетентність», «креативність», «рефлексія», «антиінноваційні бар'єри», «психологічний бар'єр».

– Охарактеризувати на конкретних прикладах інноваційні стереотипи.

– Визначити професійні та особистісні якості якими має володіти вчитель початкової школи підготовлений до інноваційної професійної діяльності.

– Написати есе на тему: «Кредо педагога інноваційної формації» .

Тема: Наукова педагогічна творчість як основа створення педагогічних інновацій.

А. Розкрити зміст основних понять теми.

Б. Перевести основну інформацію теми в мову таблиць, схем, графіків (вибір за бажанням).

В. На основі опрацювання літератури виконати такі практичні завдання:

– Виписати у термінологічний словник та проаналізувати наукові підходи до

визначення понять: «нове», «творчість», «педагогічна творчість», «наукова творчість», «наукова педагогічна творчість», «передовий педагогічний досвід», «педагогічне новаторство», «творчий педагог», «готовність до інноваційної професійної діяльності».

- Підібрати методи діагностики готовності вчителя до науково-педагогічної творчості.
- Зробити порівняльний аналіз продуктів творчої та інноваційної діяльності вчителів початкової школи.
- На основі ТРВЗ Г. Альтшуллера, підібрати та самостійно розробити вправи на стимулювання творчого мислення вчителів. Запропонувати проект тренінгу творчості для вчителів початкової школи з використанням розроблених вправ.

Тема: Управління процесом впровадження педагогічних інновацій

А. Розкрити зміст основних понять теми.

Б. Перевести основну інформацію теми в мову таблиць, схем, графіків (вибір за бажанням).

В. На основі опрацювання літератури виконати такі практичні завдання:

- Виписати у термінологічний словник та проаналізувати наукові підходи до визначення понять: «інноваційний потенціал навчального закладу», «інноваційний розвиток навчального закладу», «управління інноваційним розвитком навчального закладу», «управління процесом упровадження інновації», «програма інноваційного розвитку навчального закладу».
- Провести психолого-педагогічний аналіз програми розвитку навчального закладу; підготувати аналітичну записку про рівень інноваційності конкретного навчального закладу.
- Написати есе «Навчальний заклад моєї мрії» (образ ідеального навчального закладу, що реалізує концепцію інноваційної розвиваючої освіти).

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III

ІННОВАЦІЙНІ ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ

Тема: Сутність та ознаки інноваційної педагогічної технології. Технологія особистісно орієнтованого навчання.

А. Розкрити зміст основних понять теми.

Б. Перевести основну інформацію теми в мову таблиць, схем, графіків (вибір за бажанням).

В. На основі опрацювання літератури виконати такі практичні завдання:

- Виписати у термінологічний словник та проаналізувати наукові підходи до визначення понять: «педагогічна технологія», «інноваційна педагогічна технологія», «технологія навчання», «особистісно орієнтована освіта», «особистісно орієнтоване навчання».
- Скласти таблицю «Порівняльні особливості традиційної і особистісно орієнтованої моделей навчання» за такими пунктами: мета, основа моделі, орієнтація діяльності педагога, характер відносин, особливості взаємодії, організація навчального процесу, пріоритети, позиція, стиль і роль педагога, позиція учня, емоційний фон, характерні методи і форми навчання, контроль над навчальною діяльністю, оцінювання, результат.
- Розробити проект особистісно орієнтованого уроку для початкової школи. Підготувати коротку (5хв.) презентацію з моделюванням фрагменту заняття.

Тема: Інтерактивні технології навчання.

А. Розкрити зміст основних понять теми.

Б. Перевести основну інформацію теми в мову таблиць, схем, графіків (вибір за бажанням).

В. На основі опрацювання літератури виконати такі практичні завдання:

- Виписати у термінологічний словник та проаналізувати наукові підходи до

визначення понять: «інтерактивне навчання», «аналіз ситуацій», «коопероване навчання», «ігрові технології», «тренінг», «рольова гра», «ділова гра», «дискусія».

– Розробити проект уроку у початковій школі з використанням технологій кооперованого навчання. Підготувати коротку (5хв.) презентацію.

– Розробити проект виховної години з використанням рольової гри. Підготувати коротку (5хв.) презентацію.

Тема: Технології проблемного навчання та розвитку творчої особистості.

А. Розкрити зміст основних понять теми.

Б. Перевести основну інформацію теми в мову таблиць, схем, графіків (вибір за бажанням).

В. На основі опрацювання літератури виконати такі практичні завдання:

– Виписати у термінологічний словник та проаналізувати наукові підходи до визначення понять: «творчість», «творча особистість», «креативність».

– Опрацювати навчально-методичну літературу з теми та підготувати есе на тему «Розвиток творчої особистості як відповідь на суспільний запит щодо людини, яка здатна творчо вирішувати життєві завдання».

– Розробити проект уроку з використанням евристичних методів стимулювання творчої активності молодших школярів: мозкового штурму, евристичних запитань, фокальних об'єктів, багатомірних матриць, інверсії, емпатії, синектики тощо (за вибором). Підготувати коротку (5хв.) презентацію з моделюванням фрагменту уроку.

VII. КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали	Термін виконання (тижні)
Змістовий модуль I. ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ІННОВАТИКИ			
Тема 1. Інноваційні тенденції розвитку сучасної освіти (7 год.)	Семінарське заняття, індивідуальне заняття, модульний контроль, залік	5	I-II
Тема 2. Педагогічна інноватика у структурі наукового знання (7 год.)	Семінарське заняття, індивідуальне заняття, модульний контроль, залік	5	II-III
Тема 3. Інноваційні процеси у системі освіти (8 год.)	Семінарське заняття, індивідуальне заняття, модульний контроль, залік	5	III-IV
Змістовий модуль II. ОСОБЛИВОСТІ ІННОВАЦІЙНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ІННОВАЦІЙНІ ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ			
Тема 4. Сутність та структура інноваційної педагогічної діяльності (7 год.)	Семінарські заняття, індивідуальне заняття, модульний контроль, залік	5	IV-V
Тема 5. Науково-педагогічна творчість як основа створення педагогічних інновацій. (7 год.)	Семінарські заняття, індивідуальне заняття, модульний контроль, залік	5	V-VI
Тема 6. Управління процесом упровадження педагогічних інновацій (8 год.)	Семінарські заняття, індивідуальне заняття, модульний контроль, залік	5	VI-VII
Змістовий модуль III. ІННОВАЦІЙНІ ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ			
Тема 7. Сутність та ознаки інноваційної педагогічної технології. Технологія особистісно орієнтованого навчання (8 год.)	Семінарське заняття, індивідуальне заняття, модульний контроль, залік	5	VII-VIII
Тема 8. Інтерактивні технології навчання (7 год.)	Семінарські заняття, індивідуальне заняття, модульний контроль, залік	5	VIII-IX
Тема 9. Технології проблемного навчання та розвитку творчої особистості (7 год.)	Семінарські заняття, індивідуальне заняття, модульний контроль, залік	5	IX-X
<i>Разом: 66 год.</i>	<i>Разом: 45 балів</i>		

VIII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення студентів із дисципліни "Педагогічна інноватика" оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 208.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти, де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у табл. 8.1, табл. 8.2.

Таблиця 8.1

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№ п/п	Вид діяльності	Максимальна Кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
1.	Відвідування лекцій	1	9	9
2.	Відвідування семінарських занять	1	9	9
3.	Самостійна робота	5	9	45
4.	Відповідь на семінарському занятті	10	7	70
5.	Модульний контроль (1,2,3)	25	3	75
Максимальна кількість балів		208		

Коефіцієнт перерахунку: $208 : 100 = 2,08$

У процесі оцінювання навчальних досягнень магістрантів застосовуються такі методи:
19.

- **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, залік.
- **Методи письмового контролю:** модульне письмове тестування; підсумкове письмове тестування, письмова відповідь на питання, звіт, проект, есе.
- **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Таблиця 8.2

Порядок переведення рейтингових показників успішності у європейські оцінки ECTS

Підсумкова кількість балів (max – 100)	Оцінка за 4-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
90-100	«відмінно» / «відмінно»	A
82-89	«дуже добре» / «добре»	B
75-81	«добре» / «добре»	C
69-74	«задовільно» / «задовільно»	D
60-68	«достатньо» / «задовільно»	E
35-59	«незадовільно» (з можливістю повторного складання)	FX
1 – 34	«незадовільно» (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)	F

Загальні критерії оцінювання успішності магістрів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки "відмінно", "добре", "задовільно", "незадовільно", подано у табл. 8.3.

Таблиця 8.3

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка	Критерії оцінювання
"відмінно"	ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
"добре"	ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді магістра наявні незначні помилки.
"задовільно"	ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх під керівництвом викладача.
"незадовільно"	виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка "незадовільно" ставиться студентові, який нездатний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без додаткових занять з відповідної дисципліни.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на семінарських заняттях, виконання самостійної роботи, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань.

Дослідницькі проекти, які виконує студент за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на семінарських заняттях.

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

У табл. 8.4 представлено розподіл балів, що присвоюються студентам упродовж вивчення дисципліни "Педагогічна інноватика".

Таблиця 8.4

Розподіл балів, що присвоюються магістрантам

Разом: 208 балів

МОДУЛІ									Модульні контрольні роботи ЗМ 1, ЗМ 2 ЗМ 3	Підсумковий контроль залік
ЗМ 1			ЗМ 2			ЗМ 3				
(семінари, самостійна робота, відвідування лекцій, семінарів)										
Теми 1,2, 3			Теми 4,5,6			Теми 7,8,9				
17	17	7	17	17	7	17	17	7		

									75	-
--	--	--	--	--	--	--	--	--	----	---

Разом: 208 балів

Коефіцієнт перерахунку : $208 : 100 = 2,08$

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на семінарсько-практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

ІХ. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

- *Словесні*: лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.
- *Наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація.
- *Практичні*: вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання навчальних проєктів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

Х. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- опорні конспекти лекцій;
- презентація лекційного курсу у програмі PowerPoint;
- навчальні посібники;
- робоча навчальна програма;
- збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів;
 - засоби підсумкового контролю (комплект друкованих завдань для підсумкового тестового контролю);
 - друковані джерела, що відображають зміст науки (підручники, посібники, монографії, публікації у фахових виданнях);
 - електронні джерела, що відображають зміст науки.

ХІ. ПИТАННЯ ДЛЯ САМОПЕРЕВІРКИ

1. Передумови виникнення педагогічної інноватики.
2. Предмет та завдання педагогічної інноватики.
3. Сутність та співвідношення понять «інновація» та «новація», «педагогічна

- інновація» та «освітня інновація», «інноваційна педагогічна діяльність» та «інноваційний педагогічний процес».
4. Класифікація педагогічних інновацій.
 5. Структура педагогічної інноватики.
 6. Етапи педагогічних інновацій («життєвий цикл нововведення»).
 7. Сутність інноваційної педагогічної діяльності.
 8. Структура інноваційної діяльності.
 9. Професійні та особистісні якості педагога-новатора.
 10. Антиінноваційні бар'єри та шляхи їх подолання.
 11. Сутність понять «творчість», «педагогічна творчість», «науково-педагогічна творчість».
 12. Вимоги до результату науково-педагогічної творчості.
 13. Структура науково-дослідної роботи та педагогічного новаторства.
 14. Технології стимулювання творчої професійної діяльності педагогів.
 15. Діагностика готовності педагога до інноваційної діяльності: завдання, етапи, методи діагностики.
 16. Критерії та показники рівня готовності педагога до інноваційної професійної діяльності.
 17. Характеристика понять «управління процесом упровадження інновації», «програма інноваційного розвитку закладу».
 18. Етапи впровадження освітніх інновацій у практику роботи школи.
 19. Сучасні підходи до оцінювання педагогічних інновацій.
 20. Критерії оцінювання педагогічних інновацій.
 21. Сутність та співвідношення понять «педагогічна технологія», «інноваційна педагогічна технологія».
 22. Сутність та особливості реалізації методу ситуаційного навчання (*кейс-стаді*);
 23. Сутність та спосіб реалізації технологій кооперованого навчання.
 24. Вимоги щодо застосування ігрових технологій навчання.
 25. Мета, завдання та особливості проведення тренінгу.
 26. Технологія організації та проведення рольової гри.
 27. Технологія організації та проведення ділової гри.
 28. Технологія проведення дискусії.
 29. Технологія проблемного навчання.
 30. Технологія творчого розвитку особистості.

ХІІ. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ДО ВСЬОГО КУРСУ

Основна література:

1. Закон України «Про освіту». Від 23.05.1991 № 1060-ХІІ [Електронний ресурс]/ – 1991. – Режим доступу: // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1060-12>
2. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII. [Електронний ресурс] / 2014 – Режим доступу: // <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> – Назва з екрана.
3. Закон України «Про інноваційну діяльність» від 04.07.2002 р., № 40-IV.

4. Закон України «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні» від 16.01.2003 р., № 433–IV.
5. Галузева Концепція розвитку неперервної педагогічної освіти (Наказ Міністерства від України від 14.08.2013 № 1176) [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://guonkh.gov.ua/normative/nakazi_monu/140/5487.html – Назва з екрана.
6. Національна доктрина розвитку освіти [Електронний ресурс] / – 2002. – Режим доступу: <http://www.setlab.net/?view=education-doctrine-2002>
7. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року (Указ Президента України №344/2013) [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.president.gov.ua/documents/15828.html> – Назва з екрана.
8. Положення про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності (від 07.11.2000 № 522) [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z2111> – Назва з екрана.
9. Проект Концепції «Нова школа. Простір освітніх можливостей» <http://mon.gov.ua/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8%202016/08/21/2016-08-17-3-.pdf>
10. Альтшуллер Г.С. Алгоритм изобретения / Г. С. Альтшуллер. – М.: Московский рабочий, 1980. – 231 с.
11. Біла книга національної освіти України / Т.Ф. Алексеєнко, В.М. Аніщенко, Г.О. Балл [та ін.]; за заг. ред. акад. В.Г. Кременя; НАПН України. – К.: Інформ. системи, 2010. – 342 с.
12. Богданова І. М. Педагогічні інновації в школі підготовки вчителя: кінець ХХ – початок ХХІ століття: Монографія. – Одеса : М.П. Черкасов. – 2009. – 157 с.
13. Делия В.П. Формирование и развитие инновационной образовательной среды гуманитарного вуза: Научное издание. – М.: ООО «ДЕ-ПО», 2008. – 484 с
14. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: Навчальний посібник / І. М. Дичківська. – К.: Академвидав, 2012. – 352 с.
15. Інновації як основа змін освітньої практики. Інформаційно-методичний збірник / Упорядник Г.О. Сиротенко. – Полтава: ПОППО, 2005. – 160 с.
16. Інноваційна діяльність педагога: від теорії до успіху. Інформаційно-методичний збірник / Упорядник Г.О. Сиротенко. – Полтава: ПОППО, 2006. – 124 с.
17. Інноваційні педагогічні технології: теорія та практика використання у вищій школі: [монографія] / [Доброскок І.І., Коцур В.П., Нікітчина С.О. та ін.] / наук. ред.. В.П. Коцур; укладач О.І. Шапран. – Переяслав-Хмельницький, Видавництво С.В. Карпук, 2008. – 285 с.
18. Інноваційні пошуки в сучасній освіті / Г. М. Перевознікова (упоряд.); Л.І.Даниленко, В.Ф.Паламарчук (ред.); Центр. ін-т післядипломної пед. освіти АПН України. – К.: Логос, 2005. – 220 с.
19. Інноваційні процеси в освіті: Навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів / М.О.Аузіна, А.М.Возна; Нац. банк України, Львівський банківський ін-т. – Львів: ЛБІ НБУ, 2003. – 103 с.

20. Козак Л. В. Підготовка майбутніх викладачів дошкільної педагогіки і психології до інноваційної професійної діяльності: монографія / Л. В. Козак; за ред. докт. пед. наук, проф., член-кор. НАПН України С. О. Сисоєвої. – К.: ТОВ «Видавниче підприємство «ЕДЕЛЬВЕЙС», 2014. – 600 с.
21. Мармоза О. І. Інноваційні підходи до управління навчальним закладом / О. І. Мармоза. – Харків, 2004. – 240 с.
22. Новые педагогические и информационные технологии в системе образования / Под ред. Е.С.Полат. – М.: Изд.центр «Академия», 2000. – С.64–86, 144–200.
23. Освітні технології: Навч.-метод. посібник/ О.М. Пехота, А.З. Кіхтенко, О.М. Любарська та ін.; За заг. ред. О.М. Пехоти. – К.: А.С.К., 2002. – 256с.
24. Паламарчук В.Ф. Першооснови педагогічної інноватики. – К., 2005. – 417 с.
25. Педагогічні технології: Навчально-методичний посібник / Укладачі: Нікуліна А.С., Шацька Р.М., Молчанова В.М., Харагірло В.Є. – Донецьк: ДПО ІПП, 2004. – 80с.
26. Перспективні освітні технології: Наук.-метод. посібник / За ред. Г.С. Сизоненко – К.: Гопак, 2000. – 560с.
27. Поляков С.Д. Педагогическая инноватика: от идеи до практики. – М.: Центр «Педагогический поиск», 2007. – 167 с.
28. Пометун О.І., Пироженко Л.В. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: Наук.-метод. посіб./ О.І. Пометун, Л.В. Пироженко. За ред. О.І. Пометун. –К.: Видавництво А.С.К., 2003. – С. 8–18; 33–80.
29. Пономарев Я.А. Психология творчества и педагогика. – М.: Педагогика, 1976. – 280 с.
30. Поташник М. М. Педагогическое творчество: проблемы развития и опыт. – К.: Радянська школа, 1988. – 187 с.
31. Селевко Г. К. Педагогические технологии авторских школ. М.: НИИ школьных технологий, – 2005. – 192 с. (Серия «Энциклопедия образовательных технологий»).
32. Сисоєва С.О. Основи педагогічної творчості: Підручник. – К.: Міленіум, 2006. – 346 с.
33. Сисоєва С.О. Інтерактивні технології навчання дорослих: навчально-методичний посібник / С.О. Сисоєва; НАПН України, Ін-т педагогічної освіти і освіти пророслих. – К.: ВД «ЕКМО», 2011. – 320 с.
34. Сисоєва С. О. Творчий розвиток фахівців в умовах магістратури: Монографія / С. О. Сисоєва. – К.: ТОВ «Видавниче підприємство «ЕДЕЛЬВЕЙС», 2014. – 400 С.
35. Стрельніков В. Ю. Інноваційні технології навчання. Методичний посібник / В. Ю. Стрельніков. – Полтава, 2004.
36. Феномен інновацій : освіта, суспільство, культура : монографія / за ред. В. Г. Кременя. – К. : Педагогічна думка. – 2008. – 472 с.

Допоміжна література

1. Андреев В.И. Диалектика воспитания и самовоспитания творческой личности /В. И. Андреев. – Казань: Изд-во Казанского ун-та, 1988. – 228 с.
2. Богоявленская Д. Б. Пути к творчеству. – М.: Знание, 1981. – 96 с.
3. Інтерактивні техніки навчання як засіб розвитку творчого потенціалу учнів // Відкритий урок . – 2002. – № 5–6. – С.7–10.

4. Кан-Калик В.А., Никандров Н.Д. Педагогическое творчество. – М.: Педагогика, 1990. – 141 с.
5. Кіяшко О.О. Інноваційні педагогічні технології підготовки молодших спеціалістів у вищих навчальних закладах I-II рівнів акредитації: Дис... канд.. пед.. наук. – Луганськ, 2001. – 262 с.
6. Козак Л.В. Теоретичні та організаційно-педагогічні засади професійно-орієнтованого проектного навчання студентів / Л. Козак // Науково-організаційне забезпечення художньо-педагогічної підготовки студентів вищих гуманітарних навчальних закладів : [колективна монографія / Г.Є. Гребенюк, Л.С. Рибалко, О.В. Василенко, В.В. Россіхін; за заг. ред. Г.Є. Гребенюка]. – Ялта: Рекламна агенція «ГІД» РВНЗ КГУ, 2010. – 306 с. – С. 120–144.
7. Лазарев В.С. Системное развитие школы. – М.: Педагогическое общество России, 2002. – 304 с.
8. Ліговицький А.О. Теоретичні основи проектування сучасних освітніх систем. – К.: Техніка, 1997. – 210 с.
9. Моляко В.А. Творческая одарённость и воспитание творческой личности. – К.: Знание, 1991. – 40с.
10. Паламарчук В.Ф., Даниленко Л.І. Тенденції розвитку інноваційних процесів у вищій освіті України. Вісник післядипломної освіти: Збірник наукових праць. Випуск 1 / Ред. кол.: В.В.Олійник (гол. ред.) та ін. – К., 2005. – С. 154. – 167.
11. Сафіулін В.І. Інноваційний пошук нових технологій навчання // Інноваційні пошуки в сучасній освіті /За ред. Л.І. Даниленко, В.Ф. Паламарчук. – К.: Логос, 2004. – С. 53–64.
12. Селевко Г.К. Энциклопедия образовательных технологий: В 2 т. Т.1. М.: НИИ школьных технологий, 2006. - 816 с.
13. Сиротенко Г.О. Сучасний урок: інтерактивні технології навчання. – Харків: Видав, гр. „Основа“, 2003.– С.24–37.
14. Сисоева С.О. Інтерактивні технології навчання дорослих: навчально-методичний посібник / С.О. Сисоева; НАПН України, Ін-т педагогічної освіти і освіти пророслих. – К.: ВД «ЕКМО», 2011. – 320 с.
15. Урусський В.І. Формування готовності вчителів до інноваційної діяльності: Методичний посібник. – Тернопіль: ТОКІППО, 2005. – 96 с

Інформаційні ресурси

<http://ru.wikipedia.org/wiki>

http://www.khutorskoy.ru/books/2008/ped_innov/

<http://www.eidos.ru/journal/2005/0910-19.htm>

<http://www.twirpx.com/file/427278/>

http://www.portalus.ru/modules/shkola/rus_readme.php?

<http://novosvit.pp.ua/category/dopomoga-vchitelyu/>

Розробник: *Козак Людмила Василівна*, доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри теорії та історії педагогіки Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робоча програма навчального курсу
"ПЕДАГОГІЧНА ІННОВАТИКА"